

עמ"ת 9870/04/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 9870-04-20 פלוני נ' מדינת ישראל

עמ"ת 9723-04-20 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני	כבוד השופט סארי ג'יוסי
העוררת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	פלוני

החלטה

1. שני עררים שנדונו במאוחד על החלטת בית משפט השלום בקריות (כב' השופט מ' עלי) מיום 7.4.20, במ"ת 54054-10-19 במסגרתה נעתר חלקית לבקשת הנאשם לעיון מחדש בהחלטה על שחרורו בתנאים מגבילים (מעצר בית מלא) ואפשר לו לצאת ממקום מעצר הבית בו הוא נתון בין השעות 18:00 עד 20:00 כאשר במהלך פרק זמן זה, ייכנס לביתה של המתלוננת, אשתו, בליווי אחד המפקחים שאושרו בעבר - בנו (להלן: "ההחלטה").

הן המאשימה והן הנאשם לא השלימו עם אותה החלטה ושניהם הגישו עררים כאשר כל אחד טוען לטעויות שונות שנפלו בגדרה. יצוין כי ערר המאשימה הוגש תחילה והוא נקבע לדיון לפניי במהלך השבוע שעבר אולם הצדדים ביקשו בהסכמה לדחות את הדיון להיום, בין היתר על מנת לאפשר לנאשם להגיש את עררו.

2. אקדים ואומר כי העררים מעלים תחילה שאלה מקדמית והיא האם בגדר הנושאים לדיון בהתאם לתקנות שעת חירום (מעצרים) התש"ף - 2020, נכלל גם נושא של שינוי תנאי שחרור בערובה. בהקשר זה טוענת המאשימה כי לא היה כל מקום להיזקק לבקשה, בעוד שלטענת הנאשם, אשר צידד בהחלטת בית משפט קמא בעניין זה, בתי המשפט נוהגים לקיים דיונים גם בבקשות מעין אלה וכי הן על פי תקנה 3(א)(1) לתקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום) התשנ"א - 1991 והן על פי הודעת מנהל בתי המשפט המפרטת סוגי עניינים שיידונו בתקופת החירום וכן פרשנות לשונית תכליתית של תקנה 6 לתקנות שעת חירום, לא נפלה כל שגגה בהחלטת בית משפט קמא שדן

והכריע בבקשה לגופה. זאת כמובן, מבלי למעט מההשגות שיש לו באשר להחלטה עצמה.

3. שני הצדדים טענו ארוכות ביחס לאותה סוגיה הן בכתב והן בעל פה ובמהלך הדיון הניח לפני הסנגור טיעונים ערוכים בכתב (מש/1).

4. לאחר בחינה סבורני כי לא היה מקום לדון בבקשה וכי במצוות תקנה 3(א)(1) לתקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועלהמורה כי הנושאים שידונו הינם: "מעצר ושחרור בערובה" אין לדון בתקופה זו בבקשה לשינוי תנאי שחרור, זאת בשונה מבקשה לשחרור בתנאים, ומכאן אין עניין זה מבין העניינים המנויים בהודעת השר, מנהל בתי המשפט והתקנות.

אין בידי לקבל את פרשנותו של בית משפט קמא לפיה לשון התקנה חובקת גם שחרור בערובה כאשר המקרה שנדון לפניו הוא מקרה של שחרור בערובה, וכי אין לקבל את הפרשנות כי הביטוי "שחרור בערובה" נוגע רק לענייני שחרור בערובה אגב דיון במעצר.

כאמור, סבורני, שאין לראות בבקשה לעיון חוזר שהגיש הנאשם בפני בית משפט קמא לשינוי תנאי שחרורו בערובה כמי שחוסה תחת אותם נושאים שידונו על פי תקנות בתי המשפט לשעת חירום. פרשנות בית משפט קמא אינה עומדת עם לשון התקנה האמורה ועם התכלית לשמה נועדה, בשים לב למצב החירום בו אנו שרויים.

5. שני הצדדים הפנו להחלטת כב' השופט ניצן סילמן מיום 31.3.20 כאשר כל אחד מהם מוצא תימוכין בה לעמדתו. אמנם באותה החלטה התייחס כב' השופט סילמן לאותן תקנות ולשאלת הנושאים שידונו בתקופה זו אולם יש לזכור כי שם נדונה השאלה ביחס למעצר באיזוק, לרבות פתיחת חלונות, הסרת איזוק וכיוצ"ב. דווקא מהחלטה זו עולה כי מי שנחשב עצור זכאי כי עניינו יידון ומאחר שאזוק אלקטרוני נחשב עצור, יש לאפשר את הדיון בעניינו. במקרה שלנו מדובר במי ששוחרר ואין לראות "מעצר בית" כמעצר לצורך עניינו זה.

6. יחד עם זאת לא מצאתי להרחיב בנושא וסבורני כי משנדרש בית משפט קמא לבקשה ולאחר שקיים בה דיון כהלכתו, שמע ובחן את טענות הצדדים ורק לאחר מכן נתן את החלטתו המפורטת, לא ניתן לפטור עצמנו מבחינת אותה החלטה, ומלהתייחס להשגות הצדים.

7. בקצירת האומר אלה הן העובדות הרלוונטיות לעניינו: כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בבית משפט השלום המייחס לו עבירות של תקיפת סתם (בן זוג) - סעיף 382 לחוק העונשין, איומים - סעיף 192 לחוק, תקיפה הגורמת חבלה של ממש - סעיף 380 לחוק ותקיפת שוטר במילוי תפקידו. ביום 4.2.20 הורשע הנאשם על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בו יוחסו לו עבירות של תקיפה סתם (בת זוג), איומים, תקיפה סתם והפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

בהתאם לכתב האישום המתוקן, ביום 23.10.19 תקף הנאשם את אשתו המתלוננת באופן שהיכה אותה בפניה בחדר השינה תוך שבאותו הזמן קילל אותה. לאחר מכן ומשנכנס בנם לחדר השינה תקף אותו הנאשם בכך שנגח בפניו, המשיך ואיים על המתלוננת ועל בנו באופן שאמר שישלח אנשים לאוקראינה ויפגע במשפחת המתלוננת. בהמשך משהגיעו השוטרים ניסה לסגור את דלת הבית בפניהם ואף קילל אותם ותוך כדי ניסיונות השתלטות עליו נגח בשוטר וגרם לנפילת משקפיו. כמו כן נחבל השוטר באצבעות ידיו ונגרמה לו נפיחות קלה והגבלה בתנועה.

8. עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו וביום 6.11.19 הורה בית משפט קמא על שחרורו למעצר בית מלא בבית בנו אנדריי תוך שקבע כי כל אותה עת ישהה אחד משלושת המפקחים יחד עימו (הבן אנדריי, בת זוגו של אנדריי ומכרה נוספת של המשפחה). ערר שהגישה המאשימה על אותה החלטה התקבל והוזמן תסקיר מעצר אשר סלל את הדרך לפני שחרור הנאשם ביום 24.11.19 באותם תנאים של מעצר בית בפיקוחם של שלושת המפקחים.

9. כאמור, הנאשם הודה בעובדות כתב האישום, ובהמשך הוזמן תסקיר מעצר שלא בא בהמלצה לשינוי תנאי השחרור. יחד עם זאת טוען הנאשם כי בהתאם לתסקיר צוין כי יהיה ניתן לאפשר לו לחזור לביתו בנוכחות אחד המפקחים.

הנאשם ביקש כאמור לשנות את תנאי השחרור ולבטל את ההגבלות שהוטלו עליו כאשר המאשימה התנגדה לכך.

סופו של דבר - הבקשה נדונה בפני בית משפט קמא אשר הורה כפי שצינתי בפתיח וזאת בין היתר משנתן את דעתו לשיקולים רבים ומורכבים. בית משפט קמא ציין ובצדק כי השיקול העיקרי הוא בטחונה ושלמותה של המתלוננת אולם מצד שני גם התחשבות ברצונה ושהיא מבקשת שהנאשם, בן זוגה, יחזור ויתגורר עימה. בהקשר זה ציין בית משפט קמא את מצבה הרפואי המיוחד של המתלוננת הסובלת ממצב רפואי מורכב בעקבות אירוע מוחי שעברה, את עמדתה כעולה מתסקירים שהוגשו בעבר וכן מדבריה לפני בית משפט במסגרת התיק העיקרי (דבריה מיום 6.2.20), את מסקנת והערת הערכאה המבררת (כב' השופטת פרלה) לפיה התנאים הנוכחיים פוגעים אף במתלוננת עצמה. עוד התחשב בית משפט קמא בעובדה לפיה הנאשם הודה בכתב האישום והטיעון לעונש נדחה לחודש מאי. נוכח שיקולים אלה, סבר בית משפט קמא כי נקודת האיזון המתאימה מובילה לקבלתה באופן חלקי של בקשת הנאשם כך שיתאפשר לו לצאת לשעתיים מדי יום ממקום מעצר הבית ולשהות לצד אשתו בפרק זמן זה ובפיקוחו ההדוק של אחד המפקחים שאושרו בעבר וזאת על מנת שיתאפשר לנאשם לסעוד את אשתו בלבד.

10. כאמור, המאשימה סבורה כי לא היה מקום להורות על שינוי תנאי השחרור בעוד שהנאשם סבור כי שגה בית משפט קמא משלא נעתר לבקשתו במלואה ואפשר לו לשהות לצד אשתו לזמן ממושך יותר. כל אחד ונימוקיו שלא מצאתי לחזור עליהם.

11. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים באתי לכלל מסקנה כי דין ערר המאשימה להתקבל ומכאן מתחייבת גם דחיית ערר הנאשם. אמנם, בית משפט קמא שדן בבקשה לשינוי תנאי השחרור נתן דעתו לשיקולים השונים והרלוונטיים אך סבורני כי שגה באיתור נקודת האיזון המתאימה.

בית משפט קמא ייחס חשיבות רבה לעמדת המתלוננת ולרצונה המשתמע מדברים שמסרה לפני הערכאה המבררת ולפני שירות המבחן כי הנאשם - בן זוגה ישוב להתגורר עימה. יחד עם זאת סבורני כי הגם שלא ניתן להתעלם מאמירות כאלה, קשה להפריז במשקלן, ככל שעוסקים בשאלת תנאי השחרור של הנאשם אשר הורשע בתקיפתה של המתלוננת. אין צריך להכביר מילים באשר לתסמונת הידועה כ-"תסמונת האישה המוכה" המחייבת אותנו לנהוג זהירות כפולה ומכופלת בכל הנוגע להצהרות ואמירות דומות שבאו מצד קרבן האלימות. כמו כן, נראה כי בית משפט קמא, גם אם ציין שהוא ייחס משקל רב לסוגיית המסוכנות, יוצא כי בפועל הוא המעיט במשקל שיש לייחס למסוכנות הנאשם כלפי המתלוננת, וכי הצורך בלסעוד אותה כיום ולהושיט לה את אותה עזרה, היה קיים במועד ביצוע העבירה. רוצה לומר כי מצבה הבריאותי של המתלוננת אינו תולדה של העת האחרונה, כך גם הצורך בקבלת עזרה ואלו היו ידועים ונהירים לנאשם גם במועד ביצוע העבירה.

אמנם הסניגור הפנה לדברים שנאמרו בתסקיר מיום 19.3.20 ומצא בהם תימוכין לעמדתו. אלא שיש לקרוא את התסקירים לרבות האחרון בשלמות כאשר בזה נאמר כי הנאשם גילה הכרה מצומצמת בחלקים בעייתיים ותוקפניים בהתנהלותו, שלל נזקקות טיפולית ממוקדת בתחום זה. עוד ראוי לציין כי באותו תסקיר נאמר במפורש כי שירות המבחן התלבט רבות באשר לבקשת הנאשם וערך התייעצויות עם גורמים שונים בתחום האלמ"ב אולם מכיוון שהנאשם טרם החל בהליך טיפולי ומידת הכרתו בקיומה של בעיה הינה נמוכה, לא ניתן לאפשר לו לחזור לבית המתלוננת "ללא פיקוח וללא נוכחות של בן משפחה נוסף בבית". דברים אחרונים אלה תומכים לכאורה בעמדת הנאשם אולם יש להמשיך ולקרוא דברים שנאמרו באותו תסקיר לפיהם "מצב החירום השורר במדינה כלול (צ"ל "עלול") לעורר רגשות דחק, דבר המעלה את הסיכון הנשקף ממנו למתלוננת". מיד לאחר מכן נאמר שבשל כך ובשלב זה "אין אנו ממליצים על ביטול התנאים המגבילים" ולצד זאת כי בשלב זה אין ביכולתם להפנותו לטיפול והדבר ייעשה לכשיתאפשר.

כמו כן, לא שוכנעתי כי הקלה בתנאים כפי שהורה בית משפט קמא נועדה לתכלית חיונית, וכי שהיית הנאשם לצד אשתו כיום משרתת תכלית כזו.

12. אשר על כן, אני מקבל את ערר המאשימה ודוחה מלפניו את ערר הנאשם ומורה על ביטול החלטת בית משפט קמא.

ניתנה היום, י"ח ניסן תש"פ, 12 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.